

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2017. július 11.)****Németország 2017. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Németország 2017. évi stabilitási programját**

(2017/C 261/05)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾ és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2016. november 16-án elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2017. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács a 2017. március 9–10-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2016. november 16-án elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Németországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács a 2017. március 9–10-i ülésén jóváhagyott. A Tanács 2017. március 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó ajánlás).
- (2) Mivel Németország pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Németországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euroövezetre vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi 1. és 2. ajánlás tükröz.
- (3) 2017. február 22-én közzétették a Németországra vonatkozó 2017. évi országjelentést. Az országjelentésben a Bizottság értékelte a Tanács által 2016. július 12-én elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Németországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Németország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, melynek eredményeit 2017. február 22-én szintén közzétették. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Németországban

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

⁽³⁾ HL C 92., 2017.3.24., 1. o.

makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Különösen a tartósan magas folyófizetésimérleg-többlet határon átnyúló jelentőséggel bír, és – a nemzetközi munkamegosztásban rendkívül versenyképes német ipar erős integrációja és teljesítménye mellett – tükrözi a többletmegtakarításokat és a visszafogott beruházásokat mind a magán-, mind a közszférában. A folyó fizetési mérleg többlete 2015-ben tovább nőtt, 2016-ban nagyjából változatlan maradt, és várhatóan magas szinten marad. A többlet kezelése befolyásolhatja az EU és a többi euroövezeti ország egyensúlyhelyreállítási kilátásait, mivel a dinamikusabb német belső kereslet megkönnyítené az erősen eladósodott tagállamok hitelállomány-leépítését. A kedvező finanszírozási feltételeket teremtő alacsony kamatlábak ellenére a GDP arányában kifejezett magánberuházások változatlanul visszafogottak. Bár folytatódott a magánfogyasztás élénkülése, a háztartások megtakarítása uniós rekordszintet ért el. Különösen nagy szükség van olyan intézkedésekre meghozatalára, amelyek csökkentik annak kockázatát, hogy az egyensúlyhiányokból fakadó negatív hatások érijék a német gazdaságot, illetve az ország méretéből és határokon átnyúló jelentőségéből adódóan a gazdasági és monetáris uniót.

- (4) Németország 2017. április 13-án benyújtotta 2017. évi stabilitási programját, majd 2017. április 28-án 2017. évi nemzeti reformprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (5) A 2014–2020-as időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodásának és releváns programjainak felülvizsgálatát és az azok módosítására vonatkozó javaslatot. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.
- (6) Németország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciók ágához tartozik, és az adósságszabály hatálya alatt van. 2017. évi stabilitási programjában a kormány az államháztartás tekintetében $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ % közötti költségvetési többletet tervez a 2017–2021 közötti időszakra. A középtávú költségvetési cél – a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiány – a programidőszak egésze során biztonsággal teljesül. A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság fokozatos csökkenést követően 2021-re 57 %-ot tesz majd ki. Az ezeket a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv – amelyet nem hagyott jóvá független szerv – megalapozott.
- (7) A Bizottság 2017. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg várhatóan 2017-ben a GDP 0,6 %-ának, 2018-ban pedig a GDP 0,3 %-ának megfelelő többletet mutat majd, vagyis meghaladja a középtávú költségvetési célt. Az államadósság az előrejelzés szerint stabil csökkenő pályán marad, biztosítva az adósságszabály előírásait meghaladó mértékű csökkenését. Összességében a Tanács véleménye az, hogy Németország az előrejelzések szerint 2017-ben és 2018-ban meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. Ugyanakkor továbbra is van lehetőség a belföldi kereslet támogatására a beruházások tartós növekedését elősegítő fiskális politika alkalmazásával, és a reálbérek magasabb növekedése feltételeinek megteremtésével.
- (8) Az állami beruházások GDP-hez viszonyított aránya nagyjából állandó maradt, és az euroövezet átlaga alatt van. Az állami beruházások továbbra is el vannak maradva, különösen helyi szinten, ahol a nettó befektetés 2016-ban is negatív maradt. Ez a helyzet az elmúlt években megtett intézkedések és annak ellenére áll fenn, hogy az állami beruházások jelentősen nőttek általános kormányzati szinten 2015-ben és 2016-ban. 2016-ban további intézkedéseket hoztak, amelyek várhatóan növelik az állami beruházásokat, beleértve a szövetségi, állami és önkormányzati szinteket. Ezen intézkedések közé tartozik a szövetségi költségvetési viszonyok reformja, amely elfogadása esetén 2020-ban lép hatályba. Ezenkívül az infrastrukturális beruházások tervezésével kapcsolatos tanácsadási szolgáltatásoknak az önkormányzatokra való kiterjesztése várhatóan javítani fogja az infrastrukturális beruházások önkormányzati szintű tervezését és végrehajtását. Ez különösen időszerű kérdés, mivel az infrastrukturális beruházási projekteket a szövetségi államokban és a településeken csak korlátozott mértékben hajtják végre, és e projekteket kapacitási és tervezési korlátok is hátráltatják. A kedvező költségvetési helyzet általában rendelkezésre álló költségvetési teret jelez, így például azt, hogy a kormányzat valamennyi szintjén további finanszírozással lehetne növelni az állami beruházásokat.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (9) Az állami és magán oktatási és kutatási kiadások szintje meglehetősen stabil volt a GDP-hez viszonyítva az elmúlt években, de az oktatást illetően továbbra is elmarad az uniós átlagtól. A 2015-ben együttesen a GDP 9,1 %-át kitevő oktatási és kutatási kiadások nem érték el a GDP 10 %-ában megállapított nemzeti célkitűzést. Az oktatásba, kutatásba és innovációba történő további beruházások alapvető fontosságúak Németország jövőbeli gazdasági sikere és különösen a frissen érkezett menedékkérők, menekültek és migránsok hatékony integrálása szempontjából. Ez utóbbi elérése érdekében Németország jelentős erőfeszítéseket tett, különösen a szakképzés területén. A következő években a teljes oktatási ágazatban további erőfeszítésekre lesz szükség.
- (10) A német adórendszer továbbra is összetett, az adóigazgatási költségek magasak, és több vállalati adózási rendelkezés is akadályozhatja a magánberuházásokat. A vállalati tőkeköltségek a jelentős csökkentések ellenére továbbra is a legmagasabbak között vannak az EU-28-ban. A helyi iparűzési adó (*Gewerbesteuer*), valamint a szolidaritási különadó beszámításával a vállalati bevételekre kivethető maximális kötelező adókulcs 2016-ban elérte a 30,2 %-ot. Ez jelentősen meghaladta a 22,8 %-os nem súlyozott uniós átlagot. A tényleges átlagos adókulcs 28,2 %, a 21,1 %-os nem súlyozott uniós átlaghoz képest. A társasági adózás terén az idegen finanszírozásnak a vállalatok általi előnyben részesítése a hetedik legmagasabb értéket mutatta az EU-ban 2016-ban. A részvényesek szintjén hasonló az idegen finanszírozás előnyben részesítésének mértéke. Ez különösen fontos kérdés a kkv-k számára, amelyeknek rendszerint belföldi részvényesei vannak. A sajáttőke-bevonás költségeinek csökkentése megerősíthetné a magánszektorbeli beruházásokat és a fejletlen német kockázatitőke-piacot. A nonprofit elemeknek a helyi iparűzési adó adóalapjában való szerepeltetése, a veszteségek továbbvitelének korlátozásai és az adóztatásból eredő, a jogi forma megválasztásával kapcsolatos torzulások az adórendszer egyéb olyan jellemzői, amelyek torzíthatják a finanszírozási és beruházási döntéseket. Az adórendszert kevésbé beruházásbaráttá tevő további rendelkezések közé tartoznak az értékcsökkenésre vonatkozó szabályok, a levonható nyugellátás kiszámításához használt kamatláb, a tőkenyeresség adóztatása, valamint a pénzforgalmi szemléletű elszámolási rendszer a hozzáadottérték-adó terén. Az, hogy a szövetségi adóhatóság a szövetségi adóigazgatás reformjáról szóló megállapodással összhangban további általános és IT-specifikus felügyeleti hatáskört kap a szövetségi államok adóhatóságaira vonatkozóan, eredményes megvalósítás esetén hozzájárulhat az adóigazgatás korszerűsítésének felgyorsításához.
- (11) A kockázatitőke-befektetések nőttek Németországban, de a piac nemzetközi összehasonlításban továbbra is fejletlen. A kockázatitőke-befektetések 2015-ben a GDP körülbelül 0,03 %-át tették ki, ami némileg magasabb az uniós átlagnál, de még mindig nem érte el az olyan tagállamok szintjét, mint Finnország, az Egyesült Királyság, Svédország, Írország vagy Franciaország, és jócskán alatta marad az olyan, Unión kívüli országokénak, mint Izrael és az Egyesült Államok. Emellett úgy tűnik, hogy a német kockázatitőke-piac nem biztosít nagyobb, későbbi szakaszban lévő beruházásokat. A szövetségi kormány számos intézkedést hozott a kockázatitőke-befektetések támogatására. Például egyszerűbbé tette a befektetési alapok adózását, fokozta a veszteségek továbbvitelének lehetőségét a társaságiadó-rendszer keretében, valamint kiterjesztette az INVEST programot az informális kockázatitőke-befektetők tekintetében.
- (12) A megújuló energia felé történő elmozdulás a villamosenergia-átviteli és elosztóhálózatokba való jelentős beruházásokat tesz szükségessé. A belföldi villamosenergia-infrastruktúrába tervezett beruházások azonban jelentős késedelmet szenvedtek. Az energiahálózat kiterjesztéséről szóló 2009-es törvényben meghatározott, a magas feszültségű hálózattal kapcsolatos projekteknek 2016 végéig csak mintegy 35 %-a valósult meg, elsősorban a lakossági ellenállás miatt. A szövetségi követelménytervről szóló, 2015-ben hatályba lépett törvényben a 2024/2025-ig tartó időszakra jelenleg előirányzott összesen 6 100 km hosszúságú erősáramú vezetékből csupán mintegy 6 %-ot hagytak jóvá, és csak 1 % épült meg.
- (13) Még mindig vannak akadályai a digitalizáció jelentette előnyök teljes körű kihasználásának. Például Németország nem teljesít jól a nagy sebességű és szupergyors szélessávú kapcsolatok elérhetősége terén, különösen az elővárosi és a vidéki régiókban. A német fiatalok körében viszonylag alacsony a számítógép-használat, és sok iskolában nincs szélessávú hozzáférés. A digitális közszolgáltatások teljesítménye is elmarad az uniós átlagtól. Különösen a kkv-knak kell felzárkóznuk a digitalizáció terén. A kkv-knak ugyanis mindössze egyötöde rendelkezik digitalizációs stratégiával. Létrehozásra került a kkv kiválósági központok hálózata a kkv-k digitalizációjának megerősítése és felgyorsítása érdekében, az „Industrie 4.0” platform pedig összehozza az érdekelt feleket. Noha növekedtek a vállalkozások K+F beruházásai és Németország közel van ahhoz, hogy elérje az Európa 2020-ban szereplő, a K+F intenzitására vonatkozó célkitűzést, a beruházások egyre inkább a nagy társaságoknál koncentrálnak, míg a kkv-k hozzájárulása csökken. Ezenfelül a népesség elöregedése szintén hatással lehet a vállalkozói tevékenységre az elkövetkező években.

- (14) Az üzleti szolgáltatások ágazatában és a szabályozott szakmákban továbbra is igen jelentős szabályozási akadályokkal kell számolni. A korlátozások szintje magasabb, mint az uniós átlag, különösen az építészek, a mérnökök, a jogászok és a könyvelők/adótanácsadók esetében. Ezen túlmenően a szóban forgó szakmák esetében az üzleti fluktuáció jóval alacsonyabb, mint az uniós átlag, ami azt jelzi, hogy a szakmai szolgáltatások terén viszonylag mérsékelt a dinamizmus és a verseny Németországban. Ezek az akadályok az építészek és a mérnökök esetében többek között a részesedési és társasági formára való korlátozásokat, az építészek, a mérnökök és a jogászok esetében pedig multidiszciplináris korlátozásokat foglalnak magukban. Ezen akadályok leépítése intenzívebb versenyt eredményezhetne, amelynek eredményeképpen több vállalkozás lépne be a piacra, és alacsonyabb áron szélesebb választék állna a fogyasztók rendelkezésére. A Bizottság a 2017. januári közleményében a szolgáltatáspiaci akadályok kezelését célzó intézkedéscsomag részeként a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlásokat ismertetett.
- (15) Tovább nőtt a foglalkoztatottság, a munkanélküliség pedig minden eddiginél alacsonyabb szintre csökkent. A foglalkoztatás növekedése azonban részben a részmunkaidős foglalkoztatás növekedésének tudható be, különösen a nők körében, és csak részben mutatkozott meg a reálbérek összesített növekedésében, amely 2016-ban lelassult. A második keresőket a munkavállalástól visszatartó tényezők, valamint a részmunkaidős foglalkoztatás széles körben való elterjedtsége akadályozzák a munkaerőpiaci potenciál teljes mértékű kihasználását. A színvonalas és megfizethető, egész napos gyermekgondozás, az egész napos iskolák, valamint a tartós ápolás-gondozás közelmúltban megreformált rendszere kulcsfontosságúak a nők munkaerőpiaci részvételének növeléséhez. A házaspárok jövedelmének együttes adóztatása és a nem dolgozó házastárs ingyenes egészségügyi ellátása eltántorítja a második keresőket, sok esetben a nőket a munkavállalástól, illetve a munkaóráik számának növelésétől. Ezenkívül az alacsonyabb munkaerőpiaci kötődéshez magas, 22 %-os nemek közötti bérszakadék társul, a 2015-ös 16,3 %-os uniós átlaghoz képest.
- (16) Némi csökkenés ellenére a miniállások továbbra is elterjedtek, 2016 szeptemberében mintegy 4,8 millió embernek miniállás volt az egyetlen munkahelye. A kölcsönzött munkavállalók száma 2005 óta megháromszorozódott, 2016 júniusára elérte a mintegy 1 milliót (az összes munkahely 3 %-a). Javulás várható a munkaerő-kölcsönzés keretében bekövetkező lehetséges visszaélések elleni védelem és a munkaszerződések terén, ám a fejleményeket nyomon kell követni. Ezen túlmenően úgy tűnik, hogy a határozott idejű szerződések esetében viszonylag magas a kiigazítás nélküli bérszakadék a határozatlan idejű szerződésekhez képest.
- (17) Az alacsony keresetűek adóéke a többi tagállammal való összehasonlításban magas, ezáltal csökkenti a munkavállalás ösztönzőit, a nettó jövedelmet és a fogyasztási lehetőségeket. Németország megemelte a minimális személyijövedelemadó-kezdésményt és a gyermekgondozási támogatásokat, és kiigazította a személyi jövedelemadó adósávjait. Ezek az intézkedések kedvezőek az alacsony és a közepes jövedelmű csoportok számára, de az adóékre gyakorolt általános hatásuk korlátozott lesz. A rendelkezésre álló reáljövedelemnek az utóbbi időben bekövetkezett jelentős növekedése ellenére a bérek és a termelékenység alakulása régóta elválik egymástól, ami jelentős felhalmozódott eltéréshez vezetett. A magasabb reálbér-növekedés hozzájárulna a magas külső egyensúlyhiány csökkentéséhez is.
- (18) Németország jelentős erőfeszítéseket tett a menedékkérők fogadása, valamint a menekültek és az egyéb migránsok integrálása érdekében. Úgy tűnik, hogy lehetőség van további javulásra, mivel 2016-ban a munkát kereső menekültek aránya elérte az összes munkakereső 9 %-át. A migráns háttérrel rendelkező személyek – különösen a nők – munkaerőpiaci integrációja továbbra is kihívást jelent, ami többek között az oktatási rendszeren keresztül a Németországban született azon gyerekeket is érinti, akiknek a szülei az Unión kívül születtek.
- (19) A társadalom nem minden tagja profitált egyformán az elmúlt évek általánosan kedvező gazdasági és munkaerőpiaci fejleményeiből. Egy növekedési időszak után a jövedelmi egyenlőtlenségek csak a közelmúltban mérséklődtek, a vagyoni egyenlőtlenség pedig továbbra is az egyik legmagasabb az euroövezetben. Ezen túlmenően a jó munkaerőpiaci teljesítmény nem vezetett a szegénység kockázatának csökkenéséhez. Az időskori szegénységi ráta meghaladja az uniós átlagot, és azoknak a száma, akiket időskori szegénység fenyeget, várhatóan nőni fog az elkövetkező években. Várhatóan tovább csökken a kötelező nyugdíjrendszer bérpótlási aránya. Ugyanakkor a második és a harmadik pillérbe tartozó nyugdíjrendszerekbe túl kevesen lépnek be ahhoz, hogy ez mindenki esetében ellensúlyozza a bérpótlási arálynak az első pillérben való csökkenését. Ellensúlyozás nélkül a nyugdíjadekvácitás várhatóan romlani fog. Még nem ismert, hogy a későbbi nyugdíjba vonulásra vonatkozó ösztönzők javítását célzó közelmúltbeli reformok (*Flexi-rente*) mennyire lehetnek hatékonyak a korai nyugdíjba vonulást ösztönző, 2014-ben bevezetett elemekkel szemben.

- (20) A 2017. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a német gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2017. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2017. évi stabilitási programot és a 2017. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Németországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Németország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (21) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2017. évi stabilitási programot, és azt a véleményt⁽¹⁾ fogalmazta meg, hogy Németország várhatóan megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (22) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2017. évi nemzeti reformprogramot és a 2017. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1. és 2. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Németország 2017–2018-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A középtávú költségvetési cél betartása mellett, a költségvetési és a strukturális politika révén mozdítsa elő a potenciális növekedést és a belső keresletet, valamint biztosítsa a beruházások tartós növekedését. Gyorsítsa fel az állami beruházásokat a kormányzás minden szintjén, különösen az oktatás, a kutatás és az innováció terén, valamint orvosolja az infrastrukturális beruházások kapacitási és tervezési akadályait. Növelje tovább az adórendszer hatékonyságát és tegye azt beruházásbarátabbá. Ösztönözze a versenyt az üzleti szolgáltatások és a szabályozott szakmák területén.
2. Csökkentse a munkavállalás ellen ható tényezőket a második keresők esetében, és könnyítse meg az áttérést a rendszeres foglalkoztatásra. Csökkentse a magas adókat az alacsony keresetűek esetében. Teremtse a magasabb reálbér-növekedést ösztönző feltételeket, tiszteletben tartva a szociális partnerek szerepét.

Kelt Brüsszelben, 2017. július 11-én.

a Tanács részéről

az elnök

T. TÖNISTE

⁽¹⁾ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.